

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XVI. Brevior prædictorum summa ex eodem Lactantio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

proposita est illi immortalitas: nec tamen venit, nisi tribuatur homini à DEO. Nam nihil inter-
esset inter justum & injustum: siquidem omnis
homo natus immortalis fieret. Ergo immortali-
tas non sequela naturæ, sed merces præmiumque
virtutis est.

Denique homo non simul ac natus est, rectus
ingreditur, sed quadrupes primo, quia ratio cor-
poris, & hujus præsentis vitæ, communis est no-
bis cum brutis animalibus; post deinde confir-
matis viribus erigitur, & lingua ejus in eloquium
solvitur, & mutum animal esse desinit. Quæ ratio
docet, mortalem nasci hominem, postea vero im-
mortalem fieri, cum ceperit ex DEO vivere, id
est, justitiam sequi, quæ continetur in DEI cultu,
cum excitaverit hominem DEUS ad aspectum
cæli, ac sui. Quod tum fit, cum homo cælesti
lavacro purificatus, exponit infantiam, cum omni
labe vitæ prioris, & incremento divini vigoris ac-
cepto, fit homo perfectus, & plenus. Ergo quia
virtutem proposuit homini DEUS, licet anima
& corpus consociata sint, tamen contraria sunt, &
impugnant invicem. Animi bona, mala sunt cor-
poris, id est, opum fuga, voluptatum interdictio,
doloris, mortisque contemptus. Item corporis
bona, mala sunt animi, hoc est, cupiditas & libido,
quibus opes appetuntur, ac suavitates variarum
voluptatum, quibus enervatus animus extinguitur.

Ideo necesse est justum & sapientem in omni-
bus malis esse; quoniam malorum victrix est for-
titudinis; injustos autem in divitiis, in honore, in po-
testate: hæc enim corporalia, & terrena sunt. Illi
autem terrenam vitam agunt; nec assequi immor-
taliætem queunt, quia se voluptatibus dedide-
runt, quæ sunt summæ virtutis inimicæ. Itaque vita
hæc temporalis illi æternæ debet esse subiecta,
sicut corpus animæ.

Quisquis ergo animæ vitam maluerit, vitæ cor-
poris concusat necesse est: nec aliter eniti ad sum-
mum bonum poterit, nisi quæ sunt ima dispexerit.
Qui autem corporis vitam fuerit amplexus, & cu-
piditates suas in terram dejecerit, illam superio-
rem vitam consequi non potest. Sed qui mavult
benè vivere in æternum, malè vivet ad tempus; &
afficietur omnibus molestiis, & laboribus, quam-
diu fuerit in terra, ut habeat divinum solatium: &
qui maluerit benè vivere ad tempus, malè vivet in
æternum; damnabitur enim sententiâ DEI ad
pœnam æternam, quia cælestibus bonis terrena
proposuit. Propterea igitur colit se DEUS expetit,
& honorari ab homine tanquam Pater, ut virtu-
tem ac sapientiam teneat, quæ sola immortalita-
tem parit. Nam quia nullus alius donare præter
ipsum eam potest, quia solus possidet pietatem
hominis, qui DEUM honoraverit, hoc afficietur
præmio, ut in æternum sit beatus, sitque apud
DEUM, & cum DEO semper. Nunc autem cum
homo & sapientia sit instructus, ut sciat; & cor-
pore, ut sentiat: utrumque pariter in hac vita
DEUS esse voluit, ut ratio virtutis, sapientiæque
constaret. Possit itaque hominem inter utrumque
medium, ut haberet licentiam, vel boni, vel mali
sequendi. Sed malo admiscuit apparentia quæ-
dam bona, id est, varias & delectabiles suavitates,
ut illarum illecebris hominem duceret ad latens
malum. Bono autem admiscuit apparentia quæ-
dam mala, id est ærumnas, & miseras, & labores,
quorum appetitæ & molestia offensus animus
refugeret à bono latenti.

Hic ergo Sapientiæ officium desideratur, ut
plus mente videamus, quam corpore: quod
pauci admodum facere possunt: quia & virtus
difficilis est ac rara, & voluptas communis ac pu-
blica: ita necesse est sapientem pro stulto haberi,
qui dum appetit bona, quæ non cernuntur dimittit
è manibus quæ videntur, & dum vitat mala,
quæ non aspiciuntur, incurrit in mala, quæ ante
oculos sunt. Quod accidit nobis, cum neque
cruciatum, neque mortem, pro fide recusamus,
quando ad summum nefas compellimur, ut pro-
dita fide, atque abnegato DEO vero, Divi mor-
tuus, mortiferisque libemus. Hæc ratio est cur ho-
minem DEUS & mortalem fecerit, & malis lib-
jecerit, licet ipsius causa mundum edificasset; sci-
licet ut virtutem caperet, & ei virtus sua immor-
talitatem daret. Virtus autem, sicut ostendimus,
veri DEI cultus est.

CAPVT XVI.

Brevior prædictorum summa ex eo-
dem Lactantio.

Hanc totam rationem brevi circumspectione
signemus. Idcirco mundus factus est, ut
nascamur: ideo nascimur, ut agnoscamus factorem
mundi, ac nostri DEUM; ideo agnoscamus,
ut colamus; ideo colimus ut immortalitatem pro
laborum mercede capiamus, quoniam maximis
laboribus cultus DEI constat; ideo præmio im-
mortalitatis afficimur, ut similes Angelis effecti,
summo Patri ac Domino in perpetuum serviamus,
& simus æternum DEO regnum. Hæc sum-
ma rerum est, hoc arcana DEI, hoc mysterium
mundi; à quo sunt alieni, qui sectantes presen-
tem voluptatem terrestribus & fragilibus se bonis
addixerunt, & animas ad cælestia genitas, suavi-
tatibus mortiferis, tanquam luto cænovæ demer-
serunt. Quæramus nunc vicissim. An in cultu
Dei ulla ratio subsistat, qui si multi sunt, si ideo
tantum ab hominibus coluntur, ut illis præstent
opes, victorias, honores, & quæ alia non nisi ad
præfens valent, si sine causa gignantur, si in homi-
nibus procreandis providentia nulla versatur, si
casu nobismet ipsis, ac voluptatis nostræ gratia
nascimur, si nihil post mortem sumus: quid po-
test esse tam supervacuum, tam inane, tam vanum,
quam humana res est, quam mundus ipse? qui
cum sit incredibili magnitudine, tam mirabili ra-
tione constructus, tamen rebus ineptis vacet. Cur
enim ventorum spiritus citent nubes, cur emicent
fulgura? tonitrua mugiant? imbres cadant? ut
fruges terra producat. Cur varios fetus alat? cur
denique omnis natura rerum laboret, ne quid de-
sit earum rerum, quibus vita hominis sustinetur?
si est inanis, si ad nihilum interimus, si nihil est
in nobis majoris emolumenti DEO? Quod si est
dictu nefas, nec putandum est fieri posse, ut non
ob aliquam maximam rationem, fuerit consti-
tutum, quod videas maxima ratione consistere:
quæ potest esse ratio in his erroribus pravatum re-
ligionum, & in hac persuasione Philosophorum,
quæ putant animas interire? profecto nulla.

Hactenus Lactantius.

CA-